Írta: Kürtössy Péter
2011. június 28. kedd, 15:09 - Módosítás: 2011. június 30. csütörtök, 09:47

Madéfalva - Mádéfalva?

Madéfalva nevét a székelyek lemészárlása, az úgynevezett madéfalvi veszedelem tette ismerté. Ha a világhálón beírjuk a keresőbe a település nevét, számos, szinte megnézhetetlen mennyiségű találatot kapunk úgy a faluról, mint az 1764-es Siculicidium-ról, de hol Madéfalva, hol Mádéfalva alakban leírva találkozunk vele. Ez a probléma személyes beszélgetések alkalmával is gyakran felmerült, ezért úgy gondoljuk, érdemes egy kicsit kutakodni a falunevet illetően.

A falu személynévi eredetű előtagja az olasz Amadeo (latin Amadeus) név leszármazottja. Ennek magyar változata, az Amadé meglehetősen ritka az erdélyi régiségben. A település első írott említése 1569-ből származik Amadéfalva alakban. Az eredeti Amadéfalva szóhatártévesztéssel alakult Madéfalvává (helytelenül Mádéfalvává), tehát úgy, hogy egykor a településnév kezdő hangját már határozott névelőnek érezték, s leválasztották a névről. Az írott források szerint az Amadéfalva > Madéfalva változás a 17. század elején kezdődhetett meg, s majd egy századnak kellett eltelnie, hogy az új alak váljék általánossá. A 18. század végétől azonban már nem találunk egyetlen a-s kezdetű alakváltozatot sem.
A 18. század második fele óta tűnik fel (meglehetősen gyakran) úgy a köz-, mint az irodalmi nyelvben a település neve Mádéfalva alakban is. Ezen mód írott és ejtett formája valószínűleg a Máté név hangalaki hatására és nyilván azért keletkezett, mert már mit sem tudtak a csonkult előtag eredetéről. Csíkban azonban a nevet mai napig is Madéfalva alakban ejtik.
(felhasznált irodalom: Szabó T. Attila: Az Amadéfalva >Madéfalva-féle névalakulás kora. In: Szabó T. Attila: Nép és Nyelv. Kriterion Könyvkiadó. Bukarest, 1980. 174-177.)